

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Наступність ЗДО і початкової школи

Освітня програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Наступність ЗДО і початкової школи
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач (-і)	Марчій-Дмитраш Тамара Михайлівна
Контактний телефон викладача	0977635767
E-mail викладача	tamara.dmytrash@ukr.net
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Наступність ЗДО і початкової школи» має на меті покращити психолого-педагогічну і методичну підготовку майбутніх фахівців з питань наступності навчально-виховної роботи між дошкільним навчальним закладом і початковою школою.</p> <p>Зміст дисципліни охоплює теоретичні основи наступності дошкільної і початкової ланок у системі неперервної освіти, мету, завдання та зміст програмових документів з актуальних проблем сучасної дошкільної та початкової освіти; специфіку адаптації і готовності дошкільників до навчання в школі; методичні аспекти реалізації принципу наступності в сучасних ЗДО і початкових школах.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти навичок і вмінь використання засобів, форм та методів задля забезпечення принципу наступності в системі закладів дошкільної і початкової освіти.</p> <p>Цілі: ознайомити майбутніх педагогів зі специфікою реалізації принципу наступності у навчально-виховній роботі закладів дошкільної і початкової освіти для подальшого використання у навчанні і вихованні дітей дошкільного віку і молодших школярів; закріпити знання майбутніх педагогів з проблем реалізації принципу наступності в закладах дошкільної і початкової освіти, отримані на лекціях та у процесі самостійної роботи.</p>	
4. Компетентності	
<p>У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:</p> <p>I. Загальні компетентності (КЗ):</p> <p>КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>II. Фахові компетентності спеціальності:</p> <p>КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.</p>	

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

5. Результати навчання

ПР-02 Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-06 Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20/6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	24/4
самостійна робота	46/80

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	012 Дошкільна освіта	четвертий	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичний Тема 1. Наступність і спадкоємність дошкільної та початкової ланок у системі неперервної освіти.	Лекція, практичне заняття	[2, 5, 6, 11, 13, 14]	4 год (2 год лекц., 2 год практ.) Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

<p>Теоретичні основи наступності у навчально-виховному процесі. Компоненти наступності в роботі дошкільного навчального закладу і школи. Формування у дітей 6-7 років загально навчальних умінь. Аналіз програм ЗДО і школи.</p>					
<p>Тема 2. Психофізіологічні і особливості розвитку дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Біологічні основи наступності у навчанні і вихованні дітей. Психологічні основи підготовки дітей до навчання в школі.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[2, 5, 6, 11, 13, 14]</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практи.) Підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 3. Готовність дитини до навчання в школі. Структура і показники психологічної готовності дитини до навчання. Структура і показники шкільної зрілості дитини. Спільна робота ЗДО і початкової школи у системі</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[2, 11, 12, 13, 14]</p>	<p>6 год (2 год лекц., 4 год практи.) Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>формування готовності до навчання в школі.</p>					
<p>Тема 4. Адаптація дошкільників до навчання в школі. Науково- теоретичні аспекти проблеми адаптації дітей до навчання в школі. Деадаптація. Чинники впливу на адаптацію дитини до школи. Соціалізація дитини. Ігри, що сприяють адаптації дитини.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1, 2, 4, 6, 8, 9, 15]</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практи.) Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 5. Вплив дидактичних ігор на підготовку дітей до навчання в школі. Психолого- педагогічне значення гри в навчально- виховному процесі початкової школи. Класифікація дидактичних ігор. Структура і функції дидактичних ігор. Методика організації дидактичних ігор.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1, 2, 3, 4, 6, 8]</p>	<p>6 год (2 год лекц., 4 год практи.) Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Змістовий модуль 2. Методично- професійний Тема 6. Наступність у математичній підготовці дітей старшого</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[2, 5, 6, 11, 12]</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практи.) Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>дошкільного і молодшого шкільного віку. Зміст математичної підготовки дітей ЗДО і ПШ. Методи навчання математики. Реалізація принципу наступності під час вивчення геометричного матеріалу. Аналіз причин неуспішності учнів 1 класу з математики.</p>					
<p>Тема 7. Наступність і перспективність у навчанні рідної мови. Розвиток фонематичного слуху як передумова оволодіння звуковим аналізом та навчання читання. Розвиток мовлення у дітей дошкільного віку. Збагачення словникового запасу. Навчання елементів грамоти. Вироблення у дітей графічних навичок письма. Роль художньої літератури у підготовці дітей до навчання в школі.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[2, 5, 6, 7, 10, 12]</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практи.) Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 8. Наступність організації образотворчої</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[2, 5, 6, 10, 12]</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практи.) Опрацювати лекційний</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>діяльності в ЗДО і ПШ. Напрями, форми і методи реалізації перспективності і наступності в організації образотворчої діяльності в ЗДО і ПШ. Планування занять з образотворчої діяльності дітей. Значення образотворчої діяльності для всебічного виховання й підготовки дітей до школи.</p>			<p>матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>		
<p>Тема 9. Наступність в ознайомленні дітей з природою. Форми і методи ознайомлення дітей з природою. Реалізація наступності в ознайомленні дітей з природою.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[2, 5, 6, 10, 12]</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практ.) Підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 10. Нормативно-правове забезпечення організації навчально-виховного процесу в ДНЗ і початковій школі. Аналіз нормативно-правової бази навчання і виховання дітей в ЗДО. Аналіз нормативно-правових</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[3, 10, 12, 15]</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практ.) Підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

документів навчання і виховання дітей в ПШ.					
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю. Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ „Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.</p> <p>Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів (оцінки за практичні заняття - 50 балів, контрольну роботу - 15 балів, самостійну роботу - 20 балів, тести - 15 балів).</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>				
Вимоги до письмової роботи	<p>Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання заліку. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв’язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими фактами він користувався.</p>				
Семинарські заняття	<p>Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття</p>				

	передбачають попередній контроль знань студентів. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.

8. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

9. Рекомендована література

1. Адаптація учнів до шкільного навчання. 1 – 10 класи / [О. Марінушкіна, Ю. Замазій, Л. Покроєва]. – Х. : Ранок, 2011. – 192 с.
2. Анісімова Г., Нікулочкіна О. З дошкільної ланки освіти в початкову : проблеми наступності : метод. реком. Тернопіль : Мандрівець. 2014. – 76 с.
3. Базовий компонент дошкільної. Київ, 2012. URL: http://ldnz6-posmyshka.ucoz.ru/baza/bazovij_komponent_doshkilnoji_osviti_ukrajini-nova.pdf (дата звернення 06.02.2019).
4. Гончаренко Т. Я хочу, я можу, я буду добре вчитись. – К.: Редакція заг.пед. газет, 2003. – 128 с.
5. Дитячий садок-школа: актуальні проблеми наступності : монографія / Н. Лисенко, І. Шоробура, Л. Пісоцька [та ін.]; за ред. проф. Н. Лисенко. – 3-тє видання, перер. та доповн. – К. : Видавничий Дім "Слово", 2014. – 472 с.
6. Забезпечення наступності у навчально-виховній роботі ДНЗ і школи / [уклад. Т. Чала]. – Х. Видавнича група «Основа», 2010. – 208 с.
7. Калмикова Л. Перспективність і наступність в навчанні мови й розвитку мовлення дітей дошкільного і молодшого шкільного віку: психолінгвістичний і лінгвометодичний аспекти. – К. : Слово, 2017. – 425 с.
8. Корнєєва О. Ваша дитини йде до школи. Поради батькам майбутніх першокласників. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. – 208 с.
9. Марчій-Дмитраш Т. Наступність навчально-виховної роботи дошкільного навчального закладу і початкової школи: Навчально-методичні рекомендації. – Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2014. – 72 с.
10. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1-4 класи. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013. – 392 с.
11. Наступність дошкільного навчального закладу і початкової школи у вихованні дітей : навчально-методичний посібник / В. Кононенко, Н. Лисенко, І. Шоробура [та ін.]; за ред. проф. Н. Лисенко. – 2-ге видання. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2013. – 296 с.

12. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» / [Андрієтти О., Голубович О., Дяченко Т., Ільченко Т. та ін.]. – Т.: Мандрівець, 2012. – 104 с.
13. Черепаня Н. Підготовка дітей до школи: монографія. – Херсон: Айлант, 2007. – 168 с.
14. Черепаня Н. Реалізація принципу наступності дошкільної та початкової освіти // Педагогічний альманах. – 2011. – Вип. 9. – С.68–74.
15. Якименко С. І. Інтегрована особистісно-орієнтована технологія - продуктивна технологія наступності дошкільної та початкової освіти [Текст]: навч.-метод.посібник / Світлана Іванівна Якименко. – К. : Слово, 2016. – 302 с.

Викладач: _____ кандидат педагогічних наук, доцент Марчій-Дмитраш Т.М.
Підпис викладача на оригіналі документа